

Sygn. akt II AKa 35/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bolesław Kraupe
Sędziowie:	SA Maria Wiatr (spr.) SO del. Sławomir Wlazło
Protokolant:	st. sekr. sądowy Kamila Jarosińska

przy udziale J. S., Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2014 r.

sprawy

wnioskodawczyni **Z. N.**

o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 25 listopada 2013 r., sygn. akt IV Ko 1057/12

na podstawie art. 437 § 1 kpk

utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację pełnomocnika za oczywiście bezzasadną.

Sygn. akt II AKa 35/14

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 25 listopada 2013 roku w sprawie IV Ko 1057/12 oddalił wniosek o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie **Z. N.** w sprawie II K 29/11 Sądu Rejonowego w Myślenicach, koszty postępowania przejmując na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożył pełnomocnik wnioskodawczyni **Z. N.**, który zaskarżając wyrok w całości, zarzucił:

„I.obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia:

-art. 410 k.p.k. — polegającą na nieodniesieniu się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do istotnych kwestii mogących mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, w tym m.in. do okoliczności związanych z podstawą prawną wydanych przez Sąd Rejonowy w P. postanowień w przedmiocie tymczasowego aresztowania, bezprawnego działania organów ścigania, brakiem poinformowania Wnioskodawczynie o toczącym się postępowaniu przed wydaniem postanowienia o tymczasowym aresztowaniu w dniu 15 grudnia 2009 roku, czy też możliwością uzyskania informacji odnośnie miejsca pobytu Wnioskodawczynie przez organy ścigania;

- art. 424 § 1 k.p.k., poprzez jego niezastosowanie i nie uzasadnienie pkt. 2 zaskarżonego wyroku;
- art. 410 k.p.k. oraz art. 424 § 1 pkt. 1) poprzez brak przeprowadzenia analizy całokształtu okoliczności faktycznych, w tym nie zwrócenie uwagi na podstawę prawną wydanych przez Sąd Rejonowy w P. postanowień w przedmiocie tymczasowego aresztowania, a także nie ustalenie czy w momencie wydania postanowienia z dniem 15 grudnia 2010 roku przez Sąd Rejonowy w P. Wnioskodawczynie miała ustanowione obrońcę w osobie adwokata M. U., a tym samym błędne uznanie, iż w przedmiotowej sprawie nie zachodziło niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie względem Wnioskodawczynie;
- art. 4, 7, 410, 424 § 1 pkt 1) k.p.k. - wyraża się w ustaleniu okoliczności faktycznych sprawy na podstawie niekompletnego materiału dowodowego z wyeliminowaniem przeprowadzenia osobowych wniosków dowodowych, tj. z przesłuchania świadków: Pani M. K., uzupełniająco Pani E. B. oraz uzupełniająco przesłuchania Wnioskodawczynie, a także dowodów z dokumentów w tym m.in. z postanowienie Sądu w Hiszpanii z dnia 28 października 2010 roku — odpis pisma w języku hiszpańskim wraz tłumaczeniem przysięgłym, a to bez umotywowania takiego stanowiska w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku;
- art. 92 w zw. z art. 410 k.p.k. - poprzez oparcie podstaw wyroku na niepełnym materiale dowodowym, w tym nie przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego w zakresie ustalenia daty złożenia podpisu rzekomo nakreślonego przez Panią Z. N. pod pełnomocnictwem udzielonym adwokatowi M. U.;
- naruszenie art. 7 k.p.k., a to zasady swobodnej oceny dowodów, poprzez uznanie za niewiarygodne twierdzeń Wnioskodawczynie, w tym związanych ze złożeniem podpisu na upoważnieniu do obrony oraz zeznań świadka E. B., a także poprzez ustalenie, iż Wnioskodawczynie wiedziała o toczącym się względem niej postępowaniu karnym, a to na podstawie rzekomo doręzonego w dniu 3 lutego 1997 roku wezwania do stawiennictwa w Prokuraturze Rejonowej w P. oraz rzekomego ustanowienia obrońcy w osobie adwokata M. U.;
- art. 170 § 1 - poprzez oddalenie wniosków dowodowych bez wskazania przesłanek i uzasadnienia takiej decyzji, co miało bezpośredni wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. m.in. dowód z przesłuchania świadka Pani M. K.;
- art. 97 w zw. z art. 4 k.p.k. — polegającą na rezygnacji ze sprawdzenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a konkretnie ustalenia czy w momencie wydania postanowienia o tymczasowym aresztowaniu Pani Z. N. w dniu 15 grudnia 2009 roku przez Sąd Rejonowy w P. (sygn.: (...)) ukrywała się, uciekała, w związku z czym nie było możliwości przeprowadzenia czynności procesowych z jej udziałem;
- art. 7 k.p.k. w zw. z art. 258 § 1 pkt. 1) oraz 259 § 4 k.p.k. - polegającą na błędnej ocenie, iż Sąd Rejonowy w P. w sposób uzasadniony wydał postanowienie o tymczasowym aresztowaniu Pani Z. N. w dniu 15 grudnia 2009 roku, a to w związku z uznaniem, iż wówczas zachodziła uzasadniona obawa ucieczki, bądź ukrywania się przez Wnioskodawczynie;
- art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. w zw. z art. 253 § 1 k.p.k., poprzez brak analizy prawidłowości prowadzonego postępowania przez organy ścigania, w tym nie uchylene przez organy środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania względem Pani Z. N. z 1997 roku, a to w związku z powstaniem przyczyn uzasadniających jego uchylene, tj. ze względu na utratę z dniem 1 września 2008 roku mocy ustawy z dnia 12 października 1994 roku o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz. U.

z 1994 r., Nr 126, poz. 615 - akt uchylony) zwanej dalej w skrócie „Ustawą”, na podstawie której przedstawiono zarzuty i wydano ww. postanowienie o tymczasowym aresztowaniu względem Wnioskodawczynie;

- art. 552 § 4 w zw. z art. 552 § 1 k.p.k. - polegającą na jego niezastosowaniu, poprzez przyjęcie, iż w przedmiotowej sprawie nie zachodzą przesłanki przemawiające za przyjęciem niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania, podczas gdy prawidłowa analiza stanu faktycznego prowadzi do wniosków odmiennych.”

Ponadto pełnomocnik zarzucił „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mających wpływ na treść orzeczenia, a będący wynikiem naruszenia przepisów postępowania, w tym art. 7 i 410 k.p.k., a to:

- poprzez niezasadne przyjęcie na podstawie faktów i dowodów zebranych w przedmiotowej sprawie, iż nie zachodzą tutaj przesłanki przemawiające za przyjęciem niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania względem Wnioskodawczynie;
- polegający na dowolnej, a w konsekwencji błędnej ocenie materiału dowodowego, w szczególności zeznań Wnioskodawczynie, co doprowadziło do uznania iż posiadała ona wiedzę w zakresie prowadzonych karnych postępowań sądowych względem jej osoby, m.in. poprzez ustanowienie w 2000 roku obrońcy w osobie adwokata M. U., podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż pierwszym obrońcą Wnioskodawczynie był adwokat E. Z. ustanowiony przez Wnioskodawczynię w listopadzie 2010 roku.”

Mając powyższe na uwadze, a także treść przepisu art. 427 § 1 in fine k.p.k. pełnomocnik wniósł o:

„1.zmianę pkt I zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie przedmiotowego wniosku i zasądzenie na rzecz Wnioskodawczynie odszkodowania wraz z zadośćuczynieniem z tytułu oczywiście niesłusznego tymczasowego aresztowania

ewentualnie o:

2.uchylenie zaskarżonego wyroku w części (pkt I) i przekazanie sprawy w uchylonej części Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.”

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest oczywiście bezzasadna. W pierwszej kolejności należy poczynić uwagi natury ogólnej i stwierdzić, że sąd I instancji w sposób wnikliwy i wszechstronny rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy, na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne oraz należycie wykazał brak podstaw do uznania, że tymczasowe aresztowanie stosowane wobec wnioskodawczynie było niewątpliwie niesłuszne w rozumieniu art.552§4kpk. Ocena materiału dowodowego została dokonana przez sąd z uwzględnieniem reguł sformułowanych w art.4kpk, art.5kpk i art.7kpk, jest oceną wszechstronną i bezstronną, nie narusza granic swobodnej oceny, jest zgodna z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz nie zawiera błędów faktycznych lub logicznych. Lektura środka odwoławczego prowadzi do oczywistego wniosku, że zawarte w nim zarzuty i przytoczone na ich poparcie argumenty stanowią polemikę z ustaleniami sądu I instancji i nie zasługują na uwzględnienie. Sąd Apelacyjny akceptując w pełni motywy sądu meriti uznał, że nie zachodzi potrzeba powtarzania argumentów zawartych w uzasadnieniu wyroku. Natomiast przed odniesieniem się merytorycznie do podniesionych w apelacji zarzutów przypomnieć wypada, że bogate orzecznictwo sądów i poglądy wyrażane przez przedstawicieli doktryny nie pozostawiają wątpliwości, kiedy można uznać, że tymczasowe aresztowanie było niewątpliwie niesłuszne. Ponieważ Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowiska wyrażane w orzeczeniach Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych, należy w tym miejscu przytoczyć kilka z nich i powtórzyć, że niewątpliwie niesłusznym będzie zawsze, a więc niezależnie od wyniku prowadzonego przeciwko oskarżonemu postępowania, tymczasowe aresztowanie, które nastąpiło z obrazą przepisów rozdziału 28 Kodeksu postępowania karnego. Możliwość uznania tymczasowego aresztowania podejrzanego za niewątpliwie niesłuszne wykluczona jest, gdy areszt zastosowano, bo podejrzany ukrywał się i uporczywie nie stawiał na wezwania, a zatem aresztowanie go warunkowało możliwość wykonania czynności procesowych. Aby

przyjąć, że tymczasowe aresztowanie nosiło cechy, o których mowa w art.552§4kpk należałoby wykazać, że w sprawie istniała oczywista zbędność tego środka zapobiegawczego oraz że w świetle ustalonych okoliczności, a w szczególności wobec prawomocnego rozstrzygnięcia w przedmiocie zawinienia, była to dolegliwość, której wnioskodawca nie powinien ponieść, z uwagi na to że sąd stosujący ten środek nie zachował zwykłej staranności w badaniu jego przesłanek. Warunkiem normatywnym dla przyznania stosownego odszkodowania i zadośćuczynienia jest jednak ustalenie „niewątpliwej niesłuszności” tego aresztowania. To z kolei wymaga najpierw analizy stosowania tymczasowego aresztowania w aspekcie przepisów rozdziału 28 Kodeksu postępowania karnego, a jeśli stosowanie tego środka zapobiegawczego nie naruszało tychże, to następnie dokonania, przez pryzmat ostatecznego rezultatu w tej sprawie, analizy całokształtu okoliczności aż do chwili rozstrzygnięcia wniosku o odszkodowanie przez sąd, ze szczególnym jednak uwzględnieniem okresu stosowania tymczasowego aresztowania. Sam fakt prawomocnego uniewinnienia nie ma zatem decydującego znaczenia dla przyjęcia „niewątpliwej niesłuszności” tymczasowego aresztowania. Niewątpliwie niesłuszne jest bowiem tylko takie tymczasowe aresztowanie, które spowodowało dolegliwość, której oskarżony (podejrzany) nie powinien był doznać w świetle całokształtu okoliczności, a więc i ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie, w której taki środek stosowano. W art.259§4kpk wskazano sytuacje, gdy tymczasowe aresztowanie jest możliwe nawet wówczas, gdy stosowanie tego środka w ogóle nie powinno nastąpić z uwagi na przewidywany rozmiar wymierzonej wobec oskarżonego w przyszłości kary, jak też ze względu na samo ustawowe zagrożenie przestępstwa karą nieprzekraczającą roku pozbawienia wolności. Ukrywanie się oskarżonego przed wymiarem sprawiedliwości lub uporczywe niestawianie się na wezwania, w wypadku pozostawiania pod zarzutem przestępstwa zagrożonego surową odpowiedzialnością karną, tym bardziej więc pociąga za sobą stwierdzenie, iż niesłuszne – z punktu widzenia prawomocnego rozstrzygnięcia uniewinniającego – tymczasowe aresztowanie, z reguły traci atrybut niewątpliwej niesłuszności, z tych samych powodów, które legły u podstaw unormowania art.259§4kpk [np. wyroki: SN z dnia 13 czerwca 2012r. II KK 296/11 LEX 1212377, SA w: Katowicach z dnia 4 grudnia 2003r. IIAKa 341/03 LEX 120370 i z dnia 19 września 2013r. II AKa 277/13 LEX 1383453, Szczecinie z dnia 23 sierpnia 2012r. II AKa 142/12 LEX 1220631, Białymstoku z dnia 25 września 2013r. II AKa 148/13 LEX 1378634 oraz postanowienia SN z dnia 9 sierpnia 2002r. VKKN 377/01 LEX 55871 i z dnia 12 kwietnia 2010r. VKK 308/09 LEX 583934].

Przenosząc powyższe poglądy na grunt niniejszej sprawy należy, za sądem I instancji przytoczyć następujące fakty:

- wobec wnioskodawczyni Sąd Okręgowy w P. w dniu 27 września 2010r. wydał Europejski Nakaz Aresztowania,
- wnioskodawczyni została zatrzymana na terenie Hiszpanii i w dniu 28 grudnia 2010r. przekonwojowana z M. do W., a następnie osadzona w areszcie,
- w dniu 5 stycznia 2011r. podjęto zawieszono postępowanie i przesłuchano wnioskodawczynię w obecności obrońcy, którego Z. N. ustanowiła w listopadzie 2010r.,
- wnioskodawczyni przyznała się do stawianych zarzutów,
- tymczasowe aresztowanie zostało uchylone, a wobec wnioskodawczyni zastosowano inne środki zapobiegawcze o charakterze wolnościowym,
- w dniu 18 stycznia 2011r. wpłynął akt oskarżenia przeciwko wnioskodawczyni,
- wyrokiem z dnia 10 maja 2011r. wnioskodawczyni została skazana na łączną karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat,
- wnioskodawczyni nie odwoływał a się od wyroku i w związku z tym w dniu 18 maja 2011r. stał się on prawomocny.

Wszystkie powyższe fakty wynikają w sposób jednoznaczny z akt sprawy (...) Sądu Rejonowego w M.. Analiza akt wskazanej sprawy, dokonana przez sąd I instancji (k 7-13 uzasadnienia) nie pozostawia wątpliwości, że tymczasowe aresztowanie wobec wnioskodawczyni stosowane było z uwagi na to, że Z. N. utrudniała toczące się postępowanie,

ukrywała się, nie stawiała się na wezwania organów ścigania i nie przebywała w miejscu zameldowania (a od 2003r. nie miała takiego miejsca) oraz nie było znane jej miejsce pobytu.

Sąd Apelacyjny podziela także ustalenia sądu I instancji, że wnioskodawczyni wiedziała o toczącym się przeciwko niej postępowaniu. Z akt sprawy II K 29/11 wynika przecież, że po wydaniu w dniu 20 stycznia 1997r. postanowienia o przedstawieniu wnioskodawczyni zarzutów dziewięć dni później doręczono jej wezwanie ale na wyznaczony dzień nie stawiała się, a później wysyłane wezwania okazywały się nieskuteczne. W dniu 10 lutego 1997r., w związku z powyższą sytuacją, zawieszono toczące się postępowanie karne bowiem wnioskodawczyni nie przebywała w miejscu zamieszkania, nie była widywana przez sąsiadów, nie reagowała na wezwania, nie uiściła grzywny, zaś wcześniej, jeszcze w 1995r., zlikwidowała rachunki bankowe i prowadzoną działalność gospodarczą. Mimo zawieszenia postępowania w sprawie dokonywano ustaleń mających na celu odnalezienie wnioskodawczyni. Z uzyskiwanych informacji wynikało, że wobec Z. N. toczą się inne postępowania, jest poszukiwana listem gończym, nie figuruje w systemie PESEL, zaś w 2008r. ustalono, że wyjechała poza granice kraju i przebywa na terenie Hiszpanii w celu uniknięcia odpowiedzialności karnej. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, sąd I instancji także prawidłowo uznał, że treść pisma adw. M.U. skierowanego w dniu 26 października 2000r. do Prokuratury Rejonowej w P. i dołączone do niego upoważnienie do obrony podpisane przez wnioskodawczynię, którego autentyczność została potwierdzona treścią opinii biegłego grafologa, nie pozostawia wątpliwości, że Z. N. wiedziała o toczącym się wobec niej postępowaniu, które, unikając stawiennictwa, w sposób świadomy i celowy utrudniała.

Powyższe, zdaniem Sądu Apelacyjnego, świadczy o tym, że apelacja pełnomocnika wnioskodawczyni choć bardzo obszerna to jednak ma charakter polemiki z prawidłowymi ustaleniami sądu I instancji i nie dostarcza argumentów za tezą o konieczności przyjęcia, że tymczasowe aresztowanie stosowane wobec wnioskodawczyni było niewątpliwie niesłuszne, a co za tym idzie, że należy jej się stosowne odszkodowanie i zadośćuczynienie. Odnosząc się do poszczególnych zarzutów stwierdzić należy, że sąd I instancji nie dopuścił się obrazy wskazanych w apelacji przepisów postępowania karnego, a w konsekwencji nie popełnił błędu w ustaleniach faktycznych i tak:

-sąd meriti odniósł się do wszystkich kwestii, w tym do podstaw prawnych wydanych przez Sąd Rejonowy w P. postanowień w przedmiocie tymczasowego aresztowania oraz informowania wnioskodawczyni o toczącym się wobec niej postępowaniu;

-nieporozumieniem jest zarzut dotyczący nie uzasadnienia przez sąd I instancji pkt.2 zaskarżonego wyroku. Po pierwsze – zarzut obrazy przepisów postępowania może być zasadny jedynie wtedy, gdy skarżący wykaże, iż obraza wskazanego przepisu miała wpływ na treść wyroku. Po drugie – przepisy postępowania karnego nie pozostawiają wątpliwości, że pełnomocnik wnioskodawczyni (podobnie jak inni odwołujący się, za wyjątkiem oskarżyciela publicznego) może skarżyć jedynie rozstrzygnięcia lub ustalenia naruszające jego prawa lub szkodzące jego interesom, co oznacza, że art.425§3kpk wymaga wykazania tzw. gravamen. Pomijając nawet fakt, że skarżący nie wykazał w jaki sposób rozstrzygnięcie o przejęciu kosztów postępowania na rachunek Skarbu Państwa narusza prawa wnioskodawczyni lub szkodzi jej interesom to zważyć należy, że zapis z punktu 2 wyroku był w świetle obowiązujących przepisów w ogóle zbędny, gdyż z treści art.554§2kpk wynika w sposób jednoznaczny, że postępowanie w sprawach o odszkodowanie wolne jest od kosztów;

-sąd I instancji nie dopuścił się obrazy wskazywanych przepisów postępowania karnego, gdyż przeanalizował treść znajdujących się w aktach sprawy (...) dokumentów, w tym postanowień w przedmiocie tymczasowego aresztowania. Wbrew twierdzeniom skarżącego dla prawidłowości oceny słuszności stosowania środka zapobiegawczego istotne jest natomiast to czy wnioskodawczyni w chwili podejmowania przez sąd decyzji w tej kwestii wiedziała o toczącym się postępowaniu, a nie czy w tym czasie miała ustanowionego obrońcę. Z punktu widzenia oceny słuszności tymczasowego aresztowania obojętny jest zatem fakt, czy w dniu 15 grudnia 2010r. wnioskodawczyni miała ustanowionego obrońcę w osobie adw. M. U., tym bardziej, że sąd I instancji ustalił, iż adw. M.U. od dnia 1 lipca 2007r. nie wykonuje czynnie zawodu, natomiast istotne jest to, że ustanawiając owego adwokata obrońcą w dniu 26 października 2000r. wiedziała o toczących się przeciwko niej postępowaniach;

-wbrew twierdzeniom skarżącego sąd meriti nie naruszył przepisów postępowania karnego skoro przesłuchał wnioskodawczynię i nie ograniczał jej wypowiedzi ani możliwości składania dodatkowych depozycji, przesłuchał świadka E. B. także z zachowaniem reguł rządzących postępowaniem dowodowym, zaś decyzje o oddaleniu wniosków dowodowych, w tym o przesłuchanie świadka M. K., wbrew twierdzeniom skarżącego, prawidłowo i przekonująco uzasadnił (np. k 321 akt);

-nie da się podzielić poglądu autora apelacji, że sąd I instancji naruszył reguły procedury karnej opierając zaskarżony wyrok na niepełnym materiale dowodowym. Przeciwnie sąd I instancji przeprowadził bardzo szczegółowe postępowanie, w tym dotyczące opinii biegłego w związku z kwestionowaniem przez wnioskodawczynię autentyczności upoważnienia do obrony udzielonego adw. M.U.. Jeszcze raz należy zatem powtórzyć, że bez wątpienia podpis pod złożonym w dniu 26 października 2000r. w Prokuraturze Rejonowej w P. upoważnieniu do obrony jest autentycznym podpisem wnioskodawczyni. Logika zdarzeń nakazuje zatem przyjąć, że został on nakreślony przez Z. N. nie później niż w dniu 26 października 2000r.. Dla oceny słuszności stosowania tymczasowego aresztowania obojętne jest zatem na ile wcześniej przed tą datą owo upoważnienie do obrony zostało przez wnioskodawczynię udzielone. W tej sytuacji słusznie sąd I instancji nie uwzględnił wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego w zakresie ustalenia daty złożenia podpisu (o ile jest to w ogóle możliwe), jak sugeruje skarżący „rzekomo” przez wnioskodawczynię (k 333, k 347, k 342 akt);

- nie da się także wywodzić niewątpliwej niesłuszności tymczasowego aresztowania z faktu, że na przestrzeni lat tj. od momentu wydania postanowienia o przedstawieniu wnioskodawczyni zarzutów w dniu 20 stycznia 1997r., a w konsekwencji wydania przez Sąd Rejonowy w P. w dniu 3 marca 1997r. postanowienia o tymczasowym aresztowaniu, aż do czasu jej zatrzymania w wyniku wydania w dniu 27 września 2010r. przez Sąd Okręgowy w P. ENA, zmieniła się kwalifikacja prawna stawianych jej zarzutów. Uważna lektura nie tylko uzasadnienia zaskarżonego wyroku ale także akt pozwala bowiem stwierdzić, że wobec wnioskodawczyni toczyły się dwa postępowania, które w listopadzie 2009r. zostały połączone i bezpośrednio po tej decyzji w dniu 5 listopada 2009r. Prokurator Rejonowy w P. wydał postanowienie o zmianie kwalifikacji prawnej stawianych wnioskodawczyni zarzutów (k 351 akt). Z treści tego postanowienia w sposób jednoznaczny wynika, że opis czynów o popełnienie których Z. N. była podejrzana nie uległ zmianie lecz jedynie ich kwalifikacja prawna. W dalszym ciągu bowiem wnioskodawczyni była podejrzana o to, że: w dniu 31 maja 1995r. w P. w celu udaremnienia wykonania związanego z działalnością gospodarczą wyroku Sądu Wojewódzkiego w P. X Wydziału Gospodarczego z dnia 4.10.1995r.usunęła składniki swojego majątku poprzez likwidację rachunku bankowego o nr (...) (...) Banku S.A. Oddział w P., zagrożonego zajęciem, a który to rachunek faktycznie postanowieniem w/w Sądu z dnia 9.03.1995r. został zabezpieczony przez zajęcie kwoty 30.000 zł. i o to, że w listopadzie 1994r. w S. dokonała zagarnięcia kwoty 44.512 zł na szkodę (...). W tej sytuacji nieporozumieniem bądź nieznaną przepisów prawna karnego zarówno materialnego jak i procesowego można tłumaczyć zarzut apelacji, że tymczasowe aresztowanie winno być uchylone z uwagi na utratę mocy obowiązującej ustawy z dnia 12 października 1994r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego. Zważyć wszak należy także, że wnioskodawczyni została skazana prawomocnym wyrokiem za oba opisane wyżej czyny.

W tej sytuacji kolejny raz należy podkreślić, że słusznie sąd I instancji uznał, iż brak było podstaw do stwierdzenia niewątpliwej niesłuszności stosowanego wobec wnioskodawczyni tymczasowego aresztowania.

Dodatkowo należy stwierdzić, że lektura obszernego uzasadnienia skargi apelacyjnej wskazuje na niewłaściwe rozumienie przepisów rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego.

Po pierwsze – w postępowaniu dotyczącym odszkodowania za niesłuszne tymczasowe aresztowanie (podobnie jak za skazanie czy zatrzymanie) niedopuszczalne jest kwestionowanie słuszności prawomocnego wyroku wydanego przez inny sąd w sprawie będącej źródłem dochodzonego roszczenia. Dla niniejszego postępowania obojętne jest zatem to, czy sąd skazując wnioskodawczynię zaliczył na poczet kary orzeczonej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania okres tymczasowego aresztowania oraz to z jakich powodów wnioskodawczyni przyznała się do stawianych jej zarzutów i dlaczego nie odwoływała się od wydanego wyroku.

Po drugie – odszkodowanie, o którym mowa w art.552§4kpk, ma charakter cywilnoprawny. W związku z tym na tle regulacji wyrażonej w art.6kc poszkodowany – wnioskodawca powinien udowodnić podstawę, jak i wysokość zgłoszonego roszczenia. W postępowaniu o odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie ciężar dowodu spoczywa na stronie wywodzącej z określonego twierdzenia określone skutki prawne. Oznacza to, że ciężar dowodzenia spoczywa w decydującej mierze na wnioskodawcy i to on winien wykazać, że, jak w niniejszej sprawie, tymczasowe aresztowanie było niewątpliwie niesłuszne. Wnioskodawczyni zatem winna wskazać dowody, które potwierdziłyby jej roszczenia. Zasada prawdy materialnej obowiązująca w postępowaniu karnym i będący jej konsekwencją art.167kpk umożliwiają sądowi działanie z urzędu. Jednakże podkreślić należy, że zwłaszcza w sprawach o odszkodowanie sąd nie ma obowiązku poszukiwania dowodów, a powinien jedynie dążyć do usunięcia wątpliwości uniemożliwiających ustalenie stanu faktycznego. W sprawie o odszkodowanie, która choć prowadzona w postępowaniu karnym dotyczy jednak roszczeń o charakterze cywilnym, a strona reprezentowana jest przez profesjonalnego pełnomocnika, aktywność sądu w zakresie gromadzenia dowodów powinna być zupełnie wyjątkowa. Stąd zarzuty pełnomocnika o braku działania z urzędu przy weryfikowaniu twierdzeń wnioskodawczyni pozostają bezzasadne.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, sąd I instancji przeprowadził wszak szczegółowe, by nie powiedzieć drobiazgowo, postępowanie, przeanalizował całość zgromadzonego materiału dowodowego, ocenił wiedzę wnioskodawczyni co do toczącego się wobec niej postępowania, a w pisemnych motywach wyroku precyzyjnie wskazał dlaczego uznał, iż stosowanego wobec wnioskodawczyni tymczasowego aresztowania nie można uznać za niewątpliwie niesłuszne. Dokonane przez sąd I instancji ustalenia i oceny pozostają pod ochroną art.7kpk, zaś skarżący nie zdołał wykazać, że ocena sądu jest błędna, bądź została dokonana z naruszeniem odpowiednich reguł postępowania – tzn. w sposób niepełny, nielogiczny, naruszający zasady wiedzy i doświadczenia życiowego, bądź też zasadę bezstronności. Zaskarżony wyrok został, zdaniem sądu odwoławczego, oparty na rezultatach prawidłowo i wszechstronnie przeprowadzonego postępowania dowodowego i pełną możliwą do zrealizowania w konkretnych warunkach wnikliwością w dociekaniu prawdy.

Dlatego też należało apelację pełnomocnika wnioskodawczyni uznać za oczywiście bezzasadną.